

DIGITALNI HERBARIJUM

O.Š. „Đura Jakšić“

**Uradili: Milan Hromčik
David Simatović
Razred: V-1
Nastavnik: Jelena Bibin**

Datum rada: 01.6.2013.

Šipak

царство:	Biljke
раздео:	Skrivenosemenice
класа:	Monokotiledone
ред:	Rosales
породица:	Ruža
потпородица:	Rosoideae
род:	<i>Rosa</i>

Шипак (шипурак, дивља ружа, пасја ружа, дивљи шипак, пасја драча, плотна ружица, бела ружа, шепурика), лат. ***Rosa canina*** је биљка из породице ружа ([Rosaceae](#)). Име рода ([Rosa](#)) овој биљци дали су још стари [Римљани](#), а име врсте потиче од латинског *caninus* = пасји.

Bulka

царство:	Biljke
раздео:	Skrivenosemenice
класа:	Monokotiledone
ред:	Papaverales
породица:	Мак
род:	<i>Papaver</i>
врста:	<i>P. rhoeas</i>

Булка (турчинак, дивљи мак) или [лат. *Papaver rhoeas*](#) је једногодишња, ређе двогодишња [зелјаста биљка](#) из породице [макова](#) ([Papaveraceae](#))

Ljutić

царство:	Билјке(Plantae)
раздео:	Скривеносеменице(Magnoliophyta)
класа:	Дикотила(Magnoliopsida)
ред:	Ranunculales
породица:	Љутићи(Ranunculaceae)

Љутићи (лат. Ranunculaceae) су велика фамилија вишегодишњих и ређе једногодишњих биљака из класе дикотила. Љутићи су распрострањени широм света, али најбоље успевају на умереном и хладном појасу северне полулопте. Већина припадника ове фамилије живи на влажним местима.

Narcis

царство:	Biljke
раздео:	Skrivenosemenice
класа:	Liliopsida
ред:	Asparagales
породица:	Amaryllidaceae
род:	<i>Narcissus</i>
врста:	<i>N. poeticus</i>

Нарцис је врста вишегодишњих биљака из истоименог рода (*Narcissus*). Постоји више врста нарциса, међу којима је и бели нарцис или суноврат. То је зељаста биљка која расте на нашим ливадама. Због лепоте цвета, честа је у баштама као украсна биљка. Геофита је биљка, а цвета од априла до јула.

Zumbul

царство	Biljke
раздео:	Skrivenosemenice
класа:	Liliopsida
ред:	Asparagales
породица:	Zumbul
потпородица:	Hyacinthoideae
трибус:	Hyacintheae
род:	<i>Hyacinthus</i>

Зумбул (тур. *sümbül*; лат. *Hyacinthus*) ро да је монокотиледоних скривеносеменица из истоимене фамилије Hyacinthaceae, као и једине врсте тог рода, која природно (спонтано) расте у пределима југозападне Азије, од Мале Азије, преко Сирије, Либана, Израела и Ирака до Ирана^{[1][2]}. Постоје супспонтане популације у Далмацији^[1] и Грчкој. Природна станишта зумбула су камењари од приморја до високих планина (2000m н. в.

Ramonda

царство:	Biljke
раздео:	Skrivenosemenica
klasa	Eudicots
red	Asteridae
ред:	Lamiales
породица:	Dikotiledone biljke
род:	<i>Ramonda</i>

Ramonda serbica (српска рамонда, колачић или цвет феникс) је ендемска биљка централног Балкана из породице Gesneriaceae. Биљку је открио Јосиф Панчић 1874. године у околини Ниша^[1]. *Ramonda serbica* је остатак суптропске флоре Европе и Медитерана, највероватније афричког порекла. Веома је слична биљци *Ramonda nathaliae* и сматра се да се од ње полиплоидијомодвојила током терцијара у самосталну врсту^[1].

Ljiljan

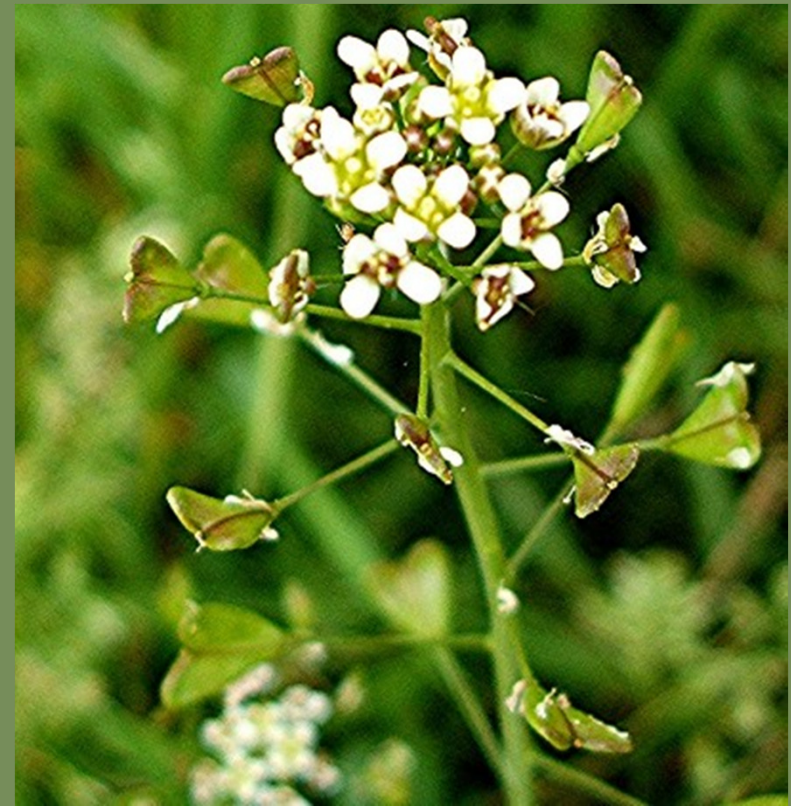
царство:	Biljke
раздео:	Skrivenosemenice
класа:	Monokotiledone
ред:	Liliales
породица:	Liliaceae

Ljiljan (lat. *Lilium*) je ukrasna i ljekovita biljka porijeklom iz Egipta. U Evropi su rasprostranjene vrste i podvrste samoniklih ljiljana u brdima, uglavnom po listopadnim šumama - krupne, kao i među livadskim biljkama - sitne vrste. Pretežno je lukovičasta u korjenu, srodnih oblika cvijeta, različitih visina same stabljike, kao i nijanse zelenog lista - žbuna. Boje samoniklih cvijetova su poznate u svim duginim bojama, međutim u domaćem uzgoju preovlađuje bijela (bos. **zambak**), plava i žuta (zlatna). U narodu je ljiljan poznat kao simbol nade iz rimskog doba, znak tjelesne nevinosti i čistote duha kroz monoteističke religije.

Ноџи-неџи

царство:	Biljke
раздео:	Skrivenosemenice
класа:	Dikotiledone
ред:	Brassicales
породица:	Brassicaceae
род:	<i>Capsella</i>

Хоћу-нећу (русомача, тарчужак, девојачка трава, торбичица, тобочица), лат. *Capsella bursa-pastoris*, је двогодишња, ређе једногодишња зељаста биљка из породице крсташица (Brassicaceae).

Božur

царство:	Biljke
раздео:	Skrivenosemenice
класа:	Dikotiledone
ред:	Saxifragales
породица:	Božur
род:	<i>Paeonia</i>

Божур (*Paeonia*) је род вишегодишњих биљака из истоимене фамилије (*Paeoniaceae*). То је зељаста или полудрвенаста

биљка са подземиним кртоласто задебљалим стаблом, са двојно, тројно или вишеструко дељеним, наизменично распоређеним листовима. Цвет је крупан, појединачан, полусиметричан, црвено-розе боје.

Плод је у облику мешка са већим бројем крупних семенки.

Цвета на пролеће од марта до маја.

Ruzmarin

царство:	Biljke
раздео:	Skrivenosemenice
класа:	Dikotiledone
ред:	Lamiales
породица:	Usnatice
род:	<i>Rosmarinus</i>

Рузмарин (*Rosmarinus officinalis*; у преводу са латинског „лековита морска роса“) је род жбунастих вишегодишњи х биљака из фамилије уснатица (Lamiaceae).

Hrast

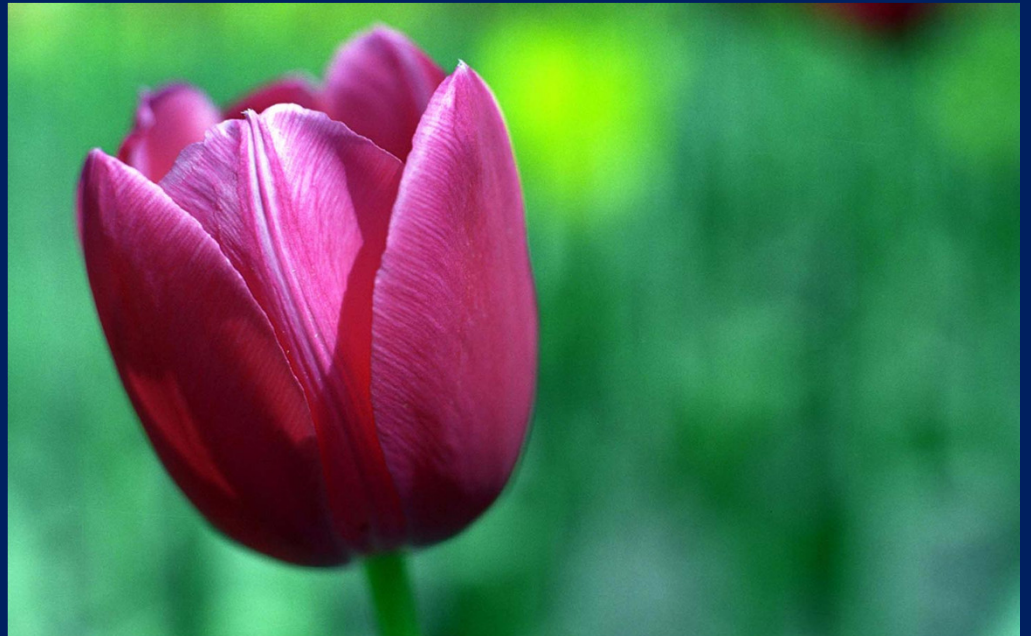
Carstvo:	Biljke
Divizija:	Skrivenosemenice
Razred:	Dikotiledone
Red:	Fagales
Porodica:	Fagaceae
Rod:	<i>Quercus</i>

Hrast (*Quercus*) je rod listopadnog i zimzelenog drveća i žbunja iz porodice bukava (*Fagaceae*). Režnjeviti, nazubljeni ili celoviti listovi spiralno raspoređeni na grančici, najčešće nakupljeni prema terminalnom pupoljku. Muški i ženski cvetovi su zasebni, na istoj biljci (jednodomost). Muški cvetovi su skupljeni u zelenkasto-žute, ređe crvenkaste, rese. Ženski cvetovi su skoro neuočljivi, u pazuhu listova, pojedninačni ili u manjim grupama, bez krunice. Plod je žir. Stablo hrasta je veoma razgranato i moćno. Drveće ima dubok koreno sistem, sa centralnim korenom, koji kasnije obično zakržljava.

Lala

Carstvo:	Biljke
раздео:	Skrivenosemenice
класа:	Monokotiledone
ред:	Liliales
породица:	Ljiljana
род:	<i>Tulipa</i>

Лала или **тулипан** (лат. *Tulipa*) је назив рода монокотиледоних биљака. Род обухвата око 100 врста, природно распрострањених у Азији, јужној Европи и северној Африци. Центар диверзитета (постојбина највише врста) су области планина Памир и Хиндукуш, као и степе Казахстана. Велики број врста, као и узгојених култивара и хибрида, користи се као украсно биље у баштама, жардињерама и парковима.

Amarilis

carstvo:	Biljke
razdeo:	Angiosperms
klasa:	Monokotilodone
red:	Asparagales
porodica:	Amaryllidaceae
rod:	<i>Amaryllidoideae</i>

Amarilis^[1] je višegodišnja biljka lukovičastog oblika.^[2] Odlikuju ga veoma lep cvet raznih boja oblika i veličina. Amarilisi se razmnožavaju semenom, a najčešće vegetativno odnosno deljenjem, sečenjem ili jednostavnim odvajanjem novoizniklim lukovicama koje počinju cvetati nakon 3-4 godine. Amarilisima najčešće pogoduje manja saksija koja je približna veličini lukovice, a može se saditi i na otvorenom. Ne voli preterano zalivanje, ali je prihranjivanje tečnim đubrivom poželjno pogotovo posle cvetanja.

Žalfija

<u>царство:</u>	Biljke
<u>раздео:</u>	Skrivenosemenice
<u>класа:</u>	Dikotiledone
<u>ред:</u>	<u>Lamiales</u>
<u>породица:</u>	Usnatice
<u>род:</u>	<u>Salvia</u>

Жалфија, кадуља или питоми пелин (*Salvia officinalis*) је вишегодишња разграната биљка из фамилије уснатица (Lamiaceae). Стабло је високо 50—90 cm, делом одрвенело и четвороугласто на попречном пресеку. Листови су сребрнозелени због обиља длака. Цветови су плаво-љубичасти, понекад ружичасто-беличасти, изразито двоуснати и налазе се удружени у цвасти (класасте пршљенове) на врховима стабљика и огранака. Цела биљка је врло ароматична и својственог мириса.

Ruža

Carstvo:	Biljke
Divizija:	Skrivenosemenice
Razred:	Dikotiledone
Red:	Skrivenosemenice
Porodica:	Ruža
Potporodica:	Rosoideae
Rod:	<i>Rosa</i>

Ружа (лат. *Rosa*) је род дрвенастих биљака из фамилије Rosaceae. Узгаја се због лепих мирисних цветова и до данас постоје многи хибриди и култивари ружа који се међусобно разликују по боји и изгледу цвета, мирису и постојању трнова. Постоји велики број дивљих ружа, чији се плод (шипак, шипурак) богат [витамином Ц](#) користи у исхрани и за припремчајева. Од око 100 врста рода *Rosa* у Србији расте двадесетак.

Ljubičica

царство:	Biljke
раздео:	Skrivenosemenice
класа:	Dikotiledone
ред:	Malpighiales
породица:	Violaceae
род:	<i>Viola</i>

Љубичица (*Viola*) је род дикотиледоних скривеносеменица из истоимене фамилије (*Violaceae*). Обухвата око 500 врста, углавном распрострањених у северним умереним пределима Земље (Холарктик)(северна земљина полулопта). Могу се наћи и у веома удаљеним местима, као што су Хаваји, Аустралија и Анди у Јужној Америци. Љубичице су углавном вишегодишње зељасте биљке, са цветовима занимљиве архитектуре и боја, услед чега се многе врсте узгајају као украсне. Име рода указује на најчешћу боју круничних листића цвета — љубичасту.

Красуљак

царство:	Plantae
раздео:	Magnoliophyta
класа:	Magnoliopsida
ред:	Asterales
породица:	Asteraceae
род:	<i>Bellis</i>
врста:	<i>B. perennis</i>

Красуљак, бела рада или белка (*Bellis perennis*) је вишегодишња зељаста украсна и лековита биљка из породице главочика (Asteraceae). Остали народни називи су: тратинчица, трајни красуљак, катаринчица, искрица, бјелка, крсница, бехар и дрница.^[1] Њој сродне врсте су и шумска тратинчица (*Bellis silvestris* Сур.) и једногодишња тратинчица (*Bellis annua* L.).^[1]

Kesten

царство:	Biljke
раздео:	Skrivenosemenice
класа:	Dikotiledone
ред:	Fagales
породица:	Fagaceae
род:	<i>Castanea</i>

Кестен (лат. *Castanea*), је род листопадног дрвета из фамилије букви (Fagaceae), који расте у свим крајевима севернехемисфере.

Плод је јестив и укусан, садржи доста скроба, а од њега се могу правити послastiце.

Може се јести куван или печен, па чак и сиров.

Питоми треба га мешати са дивљим кестеном, чији плод људи не могу јести.

Плодови - ахеније груписани по три у заједничком омотачу купули који је обрастао игличастим, бодљикавим стипулама и који се отвара по

два унакрсна шава (крстасто) када је зрео.

Лист је дугуљаст и рецкав.

Питоми кестен расте у Македонији и делимично у јужној Србији.

Dud

царство:	Biljke
раздео:	Skrivenosemenice
класа:	Dikotiledone
ред:	Rosales
породица:	Moraceae
род	<i>Morus</i>

Дуд (*Morus*) је род вишегодишњег листопадног дрвећа и грмља из истоимене породице (Moraceae). Овај род обухвата 10—16 врста, раширених у умереном појасу северне полулопте. Највећи број врста потиче из Азије. Листови су једноставни, наизменично распоређени. Цветови су једнополни, сакупљени у густе ресе (мушке цвасти су дугуљасте, женске округласте). У Србији се углавном гаје бели и црни дуд. Осим у исхрани и за производњу ракије (дудовача), бели дуд (његов лист) се користи и као храна за ларве свилене бубе.

Orah

<u>царство:</u>	Biljke
<u>раздео:</u>	Skrivenosemenice
<u>класа:</u>	Dikotiledone
<u>ред:</u>	<u>Fagales</u>
<u>породица:</u>	<u>Juglandaceae</u>
<u>род:</u>	<i>Juglans</i>

Орах (лат. *Juglans*) је род биљака из породице Juglandaceae. Врсте овог рода су дрвеће високо 10-40m, са шиљастим листовима дугим 20-90cm. Назив *орач* употребљава се и за најузгајанију врсту овог рода, домаћи орах. Двадесет једна врста ораха има ареал распрострањења у северној умереној клими Старог света у подручју од југоисточне Европе до Јапана, а у Новом свету од југоисточне Канаде до Калифорније на запад и Аргентине на југ. Плодови свих врста ораха су јестиви, али ораси који се обично купују у трговинама потичу од домаћег ораха, једине врсте која има велик плод и танку љуску. Пољопривредна врста која је изабрана због танке љуске и издржљивости у умерено ј клими понекад се назива „*карпатски орах*“. Ораси имају много уља и једу се сирови или кувани. Такође су изврстан извор масних киселина омега-3, па се показало да снижавају ниво холестерола у крви.

Bukva

царство:	Biljke
раздео:	Skrivenosemenice
класа:	Dikotiledone
ред:	Fagales
породица:	Fagaceae
род:	<i>Fagus</i>

Bukva (*Fagus*) je rod listopadnog drveća koji sadrži oko deset vrsta. Prirodno stanište mu je Evropa, Azija i Sjeverna Amerika. Raste u Južnoj i Centralnoj Evropi. Traži duboka, svježa i bogata tla, do 2000 metara nadmorske visine. Jednodomna, jednospolna vrsta. Listopadno drvo do 50 m visine i do 2 m prečnika. Kora je pepeljastosive boje, tanka i glatka do u duboku starost. Korijenov sistem je plitak i dobro razvijen. Listovi sjajnozeleni, eliptični, u mladosti trepavičasto dlakavi. Cvate u aprilu i maju mjesecu s listanjem. Muški cvjetovi u kuglastim cvatovima, ženski na kratkim peteljka. Plod bukvice dozrijeva u jesen iste godine. Bukva optimum postiže u subalpinskom pojasu gdje tvori čiste ili mješovite sastojine (najčešće s jelom ili smrčom).

Трешња

царство:	Biljke
раздео:	Skrivenosemenice
класа:	Dikotiledone
ред:	Skrivenosemenice
породица:	Ruža
род:	<i>Prunus</i>

FÄGELBÄR, PRUNUS AVIUM L.

Трешња (раније **чрешња** од лат. *se rasia*) листопадна је дрвенаст биљка из потфамилије Prunoideae, чији се истоимени плодови користе у људској исхрани као воће. Најчешће је висока око 20 m. У Европи се све ређе може наћи у природи па је ова врста дрвећа данас угрожена. Трешња је припитомљена и има велики значај у воћарској производњи.

Popino Prase

царство:	Biljke
раздео:	Skrivenosemenice
класа:	Monokotiledone
ред:	Monokotiledone
породица:	Trava
род:	<i>Hordeum</i>

Попино прасе (лат. *Hordeum murinum*) једногодишња је врста траве сродна јечму. Ареал распрострањења врсте простире се по већем делу Европе (од југа Шведске до Медитерана), југозападној Азији, Ирану^[1]. Честа је на рудералним стаништима, и као адвентивна врста пренесена је у Северну Америку.

Tisa

Carstvo:	Biljke
Divizija:	Skrivenosemenice
Razred:	Pinopsida
Red:	Pinales
Porodica:	Taxaceae
Rod:	<i>Taxus</i>
Vrsta:	<i>T. baccata</i>

Tisa (*Taxus baccata*)

je biljna vrsta iz porodice Taxaceae. Dio je roda tise (*Taxus*). Bobičasta je ploda sa otrovnim semenkama i tamnozelenih iglica. Za drvo tise je potrebno naglasiti na njenu izvanrednu tvrdoću i žilavost kao i izuzetnu otpornost na truljenje. Tisa nije podložna napadima kukaca, bilo u uspravnom ili srušenom položaju, tako da ni nakon 20 godina ne pokazuje znakove truljenja, pa po svojim karakteristikama može lako mijenjati ebanovinu. Na području Gorskog kotara otkrivena je 1999. godine tisa stara preko 2000 godina (vidi)

Ђурђевак

царство:	Biljke
раздео:	Скривеносеменице (Magnoliophyta)
класа:	Монокотиледоне биљке (Liliopsida)
ред:	Asparagales
породица:	Ruža
род:	<i>Convallaria</i>
врста:	<i>C. majalis</i>

Ђурђевак (лат. *Convallaria majalis*, такође познат и као ђурђица, шамарница или ђурђевац), има звонасте беле мириснецветове, viseће и распоређене у гроздовима. Сваки цвет састоји се из шест листова перијанта. Цвета у мају. Тамнозелени копљасти листови, обично по два-три, обавијају цветну дршку целе сезоне, све до јесени. Ова биљка је изузетно добар покривач тла и може се користити за садњу на сеновитим местима и на умерено плодним земљиштима. Погодна је за ивичњаке, камењаре. Ђурђевак се брзо шири и покрива тло захваљујући ризому, којим се размножава.